

Անհարջ է 1
Վասինգտոնի համար արար-խրայելական հակամարտության միջնորդությունը, Կոստվոյի կոմունիան ծախողելուոց հետո չափազանց ռոպեյուն կլիներ ծախողվել և միջնորդության հարցում. Ուրեմն, անկախ այն բանից գրանցվել է առաջնորդաց, թէ՝ ոչ, դիմի հայտարարվեր, որ «Եղ հակամարտության կարգավորման եւս մեկ կարեւոր առաջնորդաց Խաղ կատարվեց»: Այս հարցում առաջին ջուրակի դերը վսահվել է ամերիկան համանախազահ Ք. Բավանոյին: Ուստաստանյան կողմն, ի դեմ համանախազահ և. Գրիքովի եւ արզուրժնախարարի տեղակալ Վ. Տրուբնիկովի, իր հայտարարություններում շատ ավելի զուստ էր: Այսպես, «Ազատություն» ռադիոկայանի այն հարցին, թէ ինչորեւ է ուսական կողմը վերաբերվում Սովորե-

ինչ-որ ծեռվ դեմք է տեղեկացնել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի մյուս դեռություններին եւ Իրանին։ ԱՄՆ-ը գտնում է քանակցություններում որդես շահագրգիռ կողմ անհրաժեշտ է Իրանի ներգրավվածությունը։ Պատճենական թերամնը, որ ժամանակին ինին էր ԼՂ հարցում զիշսավոր միջնորդը, դեռևս չի արձագանքել։ Չորսից քացառել, որ քանակցություններում իրեւ շահագրգիռ կողմ Իրանին ներգրավելու իմիտացիայով Վահանգտոնը փորձում է արագացնել եւ արդարացնել իր ռազմավարական դաշտակից Թուրքիայի Դարավային Կովկասում հակամարտությունների եւ ընդհանրադիմ արածաւրդանալիին գործընթացների մեջ ներգրավումը։ Միգուցե Վահանգտոնի այս ժեսն այլ նղատակներ է հետապնդում։ Ակնհայտ է, որ ԼՂ հարցի կարգավորումը այսօր փորձ է արվում լուծել ըստ կուսակի նախագահների կողմից առանձնացված դրորեմներն ու կարիքները, որոնք դեմք է լուծում ստանան խաղաղություն հաստելու համար։ Այսինքն եթե նախակին երեք առաջարկներին հակամարտող կողմերը ժանորանում էին իրենց ներկայացնելուց հետո (անույթ, մինչ առաջարկներ ներկայացնելը ԵԱՀԿ Մի համանախագահները միանի անգամ ժամանում էին Բաքու, Ստեփանակերս, Երևան, քանակցում երեք երկրների նախագահների, այլ դաշտույաների հետ), աղա այս մեկը չորրորդը, փաստուեն մշակվելու է հաւաքի առնելով նախագահներ Թուրքիանի եւ Ալիեւի կողմից «առանձնացված դրորեմներն ու կարիքները»։ Այս փաստն ուսագրավ է նրանով, որ այս անգամ կամ Թուրքիանի, կամ Ալիեւի համար ներկայացված նոր սարքերակը մերժելը

Բուհն առանձին-առանձին
հանդիպում է Ալիեւին, Քոչարյանին

ջանի տարածելում ՆԱՏՕ-ի կամ Թուրքիայի ռազմակայաններ տեղաբաշխելու մասին ադրբեջանցի խաղական գործիչների հայտարարություններին, որն Տրուբնիկովը դատախանեց. «Այդ հայտարարություններն ամեննեին չեն նոյասում խաղաղության ամրապնդմանը, ամեննեին չեն նոյասում այն ջաններին, որ իրենք ետանախազահները գործադրում են քի Վեսրում»: Սա անուղղակի ակնարկ է, որ Ռուսաստանը, ինչողևս եւ Իրանը, բացարձակացես անընդունելի է համարում ԼՂ խնդրում Թուրքիայի հնարավոր միջնորդությունը՝ Պատահական չեին նաեւ Գրիգորի Տրուբնիկովի գգութավոր հայտարարությունները: Ուշադրությունը դարձնեն. ոռու դիվանագետները հասկանալ են տախս, որ ԼՂ հակամարտության լուծման բանալին որք միջնորդների ծեռում է, այլ նախաօահներ Անդրեան է Թագավորական

Խազահներ Ալիեկի եւ Թոշարյանի:
Ֆրանսիական կողմը՝ ի դեմք Ժ.
Ժ. Գայարդի, ավելի շատ լուս էր:
Միակ միսիրարանը, թերեւս, Ֆրան-
սիայի համար կարող է լինել Զի Վե-
րում կայացած բանակցությունների
վերաբերյալ ԵԱՀԿ ՄԽ համախա-
զահների դաւտոնական հաղորդագ-
րությունը, ուր մասնավորապես նշ-
վում է «Կոնկրետ աշխատանիւն այս-
տեղ (Զի Վերում) կառուցվեց երկու
նախագահների հունվարի 25-ի եւ
մարտի 4-5-ի փարիզյան Խնարկում-
ների արդյունում, որոնք անցան նա-
խազահ ժակ Շիրակի հովանու ներ-
քո»:

Բիշվեսրյան բանակցություններում, այնուամենայնիվ, լասենտ առաջընթաց, բայց երկու կարեւոր փաստ արձանագրվել է: Նախ, որքան էլ անսույսելի լինի, ԼՂ բանակցային գործընթացում ԱՄՆ-ը կարեւորեց Իրանի դերը, մի երկրի, որի հետ հարպերությունները խզված են արդեն 22 տարի: Չ. Թափանոն հայտարարեց, որ Քի Վեսրում ծեռու թերված դայնանավորվածությունների մասին

համալիր եղանակով: Եթե նույնիսկ Վտահարար դիմումները, որ տարածվեցին գոխանակման ամերիկյան նախաձեռնությունները ծախողված են, աղա հաղորդակցությունների վերականգնման խնդիրներն աշխուժութեն բննարկվում են, մասնավորապես խոսքը Կարս-Գյումրի-Երևան-Նախիջևան-Մեղրի-Բայրութ կարգածի վերաբերացման մասին է, որի անվտանգության աղափովումը փորձ է արվում դնել միջազգային խաղաղարք ուժերի Վերահսկողության տակ, ինչին կտրականացնեն դեմք է Իրանը: Եթենք, արդեն հաջորդ ամիս ԵԱՀԿ Սև Ֆրանսիայի համանախագահ Ժ. Պ. Պայարդին կփոխարինի Իրանում Ֆրանսիայի դեսպանը:

Երկրորդ կարենու արդյունքը. ԵԱՀԿ
Մինսկի խումբը դատասվում է հա-
կամացության կողմերին նոր առա-
ջարկ ներկայացնել. որը նախատես-
վում է հունիսի սկզբներին՝ Շվեյցա-
րիայի ժնեւ բաղադրում սղասվող Բո-
լշարյան-Ալիեւ հանդիդումից հետո:
Մինչ այդ, ինչպես դնդում են լա-
վատեսյակ աղօյութները. Յայաստա-
նի եւ Աղրեջանի նախագահներին
Մոսկվա է հրավիրելու նույսաստանի
առաջնորդ Պուտինը:

Դայլուս հայտնի է, 1997-98 թ.
ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը հակամարտու-
րյան կողմերին առաջարկել է կար-
գավորման երեք տարերակ, որնն
մերժվել էին այս կամ այն կողմից: Ա-
հա եւ ուստի բանակցային սեղա-
նին կորպի չորրորդ առաջարկը, որը
նախորդ երեսից, ինչորեւ դնդաւ են
որու վեղուժարաններ, տարերվելու է:

Քի Վեսրու կայացած բանակ
ցուրյունների վերաբերյալ ԵԱՀԿ Մի-
համանախազահների դաշտոնա-
կան հաղորդագրության մեջ նշվու-
է. «Նախազահները դրսեւուեցին
քարի կամ եւ մեծ նվիրվածություն
խնդիրը փոխզիջումային հիմով լու-
ծելու համար: Համանախազահները
ներկայում դատաստում են մի նո-
համադարձիակ առաջարկություն, ո

հավասարազոր է դիվանագիտական դարտության: Կրկին հիշենք Լեռն Տեր-Պետրոսյանին, երբ 1996 թ. լիսարդուում, իր վարած «կույր դիվանագիտության» հետեւանով մեն-մենակ հակադրվեց 53 դեռությունների: Չնորանանք, հակամարտության երրորդ կողմը՝ ԼՂՀ-ը, ներգրավված չէ բանակցային գործընթացում, որին էլ Բոլարյանը փորձի «նաեւ արտահայտել դաշտոնական Ասեփանակերտի ժամակեցները», եւ կարող է մերժել: Վերջիվերջո այն, ինչն ընդունելի է մի երկրի նախագահի համար, կարող է ընդունելի չլինել տվյալ երկրի ժողովրդի համար, քանի դեռ գերեւությունները «խաղաղություն» են տառապարունակությունը:

Ինչուսի՞ն կարող են լինել նոր առաջարկները։ Դրանից կիսեն նոր այն անվանով, որ հիմնականում կղարունակեն նախորդ երեք առաջարկների դրույթները։ Տախորդ երեք առաջարկներում ներառված են հակամարտության կողմերի համար ընդունելի եւ անընդունելի «գետալներ»։ Ամբողջ խնդիրն այս է՝ ինչ լավագույն կարող են կողմերն առաջարկությունները համադրել իրենց երկրների ազգային շահերին։ Անույթ, անհերթք է երեւակայել, որ միջնորդները կներկայացնեն մի տարբերակ, որտեղ ԼՂՀ-ն ամրագրվում է Աղրթեղանի կազմում կամ, օրինակ, ԼՂՀ-ն միացվում է Չայաստանին կամ անկախ հոլակվում։

Փետրվարի 21-ին, երբ Աղրբեջանը հանրությանն իրազեկեց մինչ այդ գաղտնի դահվող ԵԱՀԿ ՄԽ երեք նախորդ՝ առաջարկները, «Ազգօ» կարծիքի հայտնեց, որ դա արվում է «զոնամիջի»՝ հասարակության կարծիքը ըռափելու նղատակով։ Այսօր արդեն կարող ենք վստահաբար նետք Բագուն, աղայ Երևանը «փուլային», «փարեթային», «ընդհանուր բեռնություն» տարեակները գաղտնազերծեցին հենց ԵԱՀԿ-ի խորհրդով։

Կրազմեն դիվանագիտական ներկայացուցչություններ

ԸՆՏՐՎՈՒՄ

Սուրագրվեց ռազմական համագործակցության ծրագիր

Ակհառ էջ 1

Տնտեսական համագործակցության զարգացման առումով կարելու տրվեց Հայաստանի Եւ Ռումինիայի միջև ուղիղ օդային կառի հաստատումը: Ռումինիայի կառավարության ներկայացուցիչը նշեց Հայաստանում ռումինական կահույքի նկատմամբ եղած հետարրությունը, մետաղագիտայի բնագավառում համագործակցության հնարավորությունները և արագ հայաստանյան գործընկերն ավելացրեց, որ ժամանակին Ռումինիայից Հայաստան է ներկրվել հացահատիկ եւ նավամթերեներ: Ըստ Սերգոյանի, երկու դեռությունների խնդիրն է աղահովել համալրացած հայաստան իրավական դաս եւ հնարավորություններ գործարաներ մերձեցման համար: Նշեց, որ Հայաստանի եւ Ռումինիայի գործարաների հանդիպումը է նախատեսվութեացիկ տարրա ամրանո:

Ուսմինական դասվիրտակության դեկազգաց հույս հայտնեց, որ ամերիկյան բանակցությունների երկարաժամկետ առաջարկը, ինչի դաշտառով չկայացավ տասմինակության համարությունը:

այնտեղ ընթացող հակամարտությունները դանդաղեցնում են տարածաշրջանի բոլոր երկրների զարգացումը», նեւո Իռան Միջա Պակուն: Նա տեղեկացրեց, որ Վերջեր ինքը մասնակցել է Հարավարեւեան Եվրոպայի երկրների դաշտանության նախարարների հանդիդանումը, որը տեղի է ունեցել Սակեդոնիայի մայրաքաղաքում: Դանդիդանումը նեվել է Սակեդոնիայի տարածաշրջան՝ ամբողջականության դափնանաման անհրաժեշտությունը, սուրագրվել է համատեղ հայտարարություն ալբանական ահաբեկչության դեմ եւ որոշվել է աջակցություն գործարենեւ: Ամենաընհանր:

Թիու ցուցաբույլ սակաղըսրայիս:
Ումինիայի դաշտանության
նախարար տեղեկացրեց, որ ոռմի-
նական կողմի հրավերով նախատես-
վում է Հայաստանի դաշտանու-
թյան նախարարի դաշտնական այ-
ցը Բուխարես: Համաձայնություն է
ծեռ բերվել նաեւ փորձագետների
փոխայցելությունների վերաբերյալ,
որոնց ընթացքում կկոնկրետացվեն
համազործակցության ուղղություն-
ներ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԺ
Յուարակութեան մԱ Տարի
Դիմացիր և Խաշարակի
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԺ» ՄՊԸ
Եկամուտ՝ 375010 Հայաստան, Եղանակ 5-17

Եռևան 37/5010, Դամբաղյան պող. 47
Հեռ.՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գյուղական խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱԼԵՍԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՅ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
ՏՅՈՐԴ
ՅԱՐՈՒԹՅԵԼ, ԱՌԱՐԻ ՀԱՅ /հեռ. 529252

Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Հուրցօրյա լրահազար ծառայութիւն
/ հեռ. 529353

ՂՃՐԱԿԱՆ
ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանում կառուցվող ս.Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու Ժինարարությունում Տեղի է ունեցել ղծքախս դաշտահար. աղրիլի 8-ին, աշխատանի դահին անզգության հետեւանոնք վայր Եղնձել մի երիտասարդ բանվոր եւ մահապետ:

ՋԱՐԱԳՈԴ

Այս դաշինը չղիքի ծեւակորդ է: Սակայն, ինչուս դարձուուր երեւաց, անհաների, լիդերների խնդիրը ժողովրդի համար առավել առաջնային է, ան ծրագրային դրույթները, ան բարձական զաղափարախոսությունների տարբեւծ լինելը: ՀՀԿ-ն լիբրալ կողմնորոշում ուներ, ՀՃԿ-ն արահայքած տղայիսական, այսինքն նրանց ջերը մի առկով չին գնալու:

դեմքում է տեղի ունեցած այն ժամանակ, երբ հանրապետության նախագահը երկուու չէր սեմբերի 26-ին ԱՌ խոսնակին անվասանություն հայտնելու ժամանակ դաշնություն այցով նա մեկնել է Մոսկվա, մյուս դեմքում ինքսարյան բանակցություններին, եւ այդ ժամանելուն լինելը: ՀՀԿ-ն լիբրալ կողմնորոշում ուներ, ՀՃԿ-ն արահայքած տղայիսական, այսինքն նրանց ջերը մի առկով չին գնալու:

վերջապես երբ Ելքադահականները նոր «Հանրապետություն» կուսակցության հիմքերը դրեցին:

Այս ներկայականի վրա հասկանայի է դառնում, որ ԲԵՅ-ի նեփականական զաղափարախոսությունների տարբեւծ լինելը: ՀՀԿ-ի հրեալ կողմնորոշում ուներ, ՀՃԿ-ն արահայքած տղայիսական, այսինքն նրանց ջերը մի առկով չին գնալու:

կուսակցությունը են (ՀՀԿ-ի դեմքում) Կազմակերպությունը, ՀՃԿ-ի դեմքում) Կարեն Ղեմիրյանի մեծ ժողովրդականությունը:

Այս դաշիններում հիմնական միջոցը երկու կողմի համար մնում է միջանց վրա ճնշումների գործադրությունը, որոնք արահայքավորությունը կողմնակից է եւ դրա համար կրողն է լինելու: Սակայն վերջնագիր ՀՃԿ-ի այդում է չունեցուած փորձը և գործուած է զայտի համար առաջարկությունը:

Անշարժ գոյի գրանցման վարկային ծագից Ազգային ժողովը հաստատել է 1999 թ-ին: Այս ֆինանսավորությունը է Համաշխարհային բանկը, հակացված գումարը կազմում է 8 մլն դոլար: Ծրագիրը գործելու է մինչև 2002 թ-ը:

Եթեկ կառավարության առջնորդ անշարժ գոյի կառավարի դեմքական կոմիտեում վերնույաց ծագրի շքանական աշխատանքների հրականացման համար հերթական 5-ր, 6-ր, 7-ր, 8-ր մրցույթները: Դրանց մասնակցում էն 94 մասնակուր կազմակերպություններ, որոնց հարուները իրավունք կատարուած են 64 գոյուած բնակավայրեր: Եթեանի են մի շարք այլ բաղադրելի առանձին սարածներում համանամատ աշխատանքների համար 1-ին, 2-ր, 3-ր և 4-ր մրցույթներն արդեն տեղի են ունեցել: Դրանց համար կազմակերպությունները դեմք է կատարեն անշարժության գոյի համար:

Դաշինի գոյության դաշտաներից մեկը նաեւ այն է, որ դառնական մեղմում իրենց ծեռովկ տառալում են «Միասնության» ամունց հոկտեմբերի 27-ի դասավարությանը: Իրենց խոսելով, մեր կանգնելու վահանակությունը եւ ՀՃԿ-ն, եւ ՀՃԿ-ն չեն ցանկանում դառնական դաշինի գերեզմանավորը: Երկու կողմերն էլ ողոնում են, թե իրեն դատախանակություն են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությանը 334-ութիւն նետքու դեռ այն ժամանակ, երբ ԲԵՅ-ի նեփականականության մասին վերջն օտենն է ընդունվում, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեմք ներկայական դաշինի գոյությունը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ չեն ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, երբ ԲԵՅ-ի նեփականականության մասին վերջն օտենն է ընդունվում, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար անկախի մեջությունը 334-ութիւնը նետքու դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն, ինչու այս անզամ, նույն հարաբերակցությամբ դեռ այն ժամանակ, եւ ՀՃԿ-ն կողմերն էլ ուղարկուած դաշինը կատարուած է լուծարել դաշինը: Մեր կողմերն էլ այս դաշինի մեջությունը են կրելու «Միասնության» ծրագրերի համար ան

Ո՞ւմ են ձեռնսու
սահմանված վճարները

«Գրանդ տրակո» ընկերության գործադիր տնօրեն Դավիթ Ղալումյանի կարծիքով հաստատված վճարների ներկա չափերը չեն բխում տեղական արտադրողի շահերից: Վերջինս ներմուծողի հետ հայտնվում է հավասար դայմաններում: Ներմուծվող այլ աղբանների դիմաց վճարվում է որոշակի մասսավճար, եւ եթե ծխախոտի համար էլ գործեր հարկման այլ մեխանիզմ, աղա այդ 20 դոլարը ներմուծող ընկերությունը կվճարեր որոշես մասսավճար: Այսպես որ, ըստ «ԳՏ»-ի գործադիր տնօրենի, ծխախոտի արտադրությունը որեւէ առավելություն չունի: Դավիթ Ղալումյանը նույն է, որ հավասար դայմանները չեն նշանակում հակասար մրցակցություն: «ԳՏ»-ի եւ, օրինակ, ամերիկյան «Ֆիլիդ Սորբի» հնարավորությունները միանման չեն: Շնայած Վերջինիս Դայանականում ներկայացուցիլ ընկերության «Պարիս Արմենիայի» տնօրեն

շուկայական տնտեսության սկզբունքներով ղեկավարվեն, առահավասար մրցակցությունն իսկադեմիա հնարավոր չէ առահոված համարել: Դամենայն դեղու, Դայաստանի օրենսդրությամբ դեռևս այդ խնդիրն ամբողջությամբ կարգավորված չէ: Այստեղ դեմության աջակցությունը տեղական արտադրողին անհրաժեշտ է, սակայն այն դեմք է արտահայտվի ոչ այնքան հարկային եւ մասնային դրույթավախերով, որքան հենց նույն օրենսդրությամբ: Մասնավորապես՝ «Տնտեսական մրցակցության դաշտանության մասին» օրենքը կյանքի կոչելով, «Տեղական շուկայի դաշտանության մասին», «Դակադեմոդինագի մասին» եւ այլ օրենքների ընդունմամբ եւ կիրառմամբ, դա հնարավորություն կտա տեղական արտադրողին հաջողությամբ մրցակցել ներմուծող ընկերությունների հետ՝ զերծ մնալով ինչպես մրցակցությունից դուրս արտօնյալ վիճակում հայտնվելուց, այնդեռև էլ արտադրության դադարեցման վասնգից:

Նենգության ծավալների մեծացման
դաշտառով։ Դատկաղես ընկերու-
թյունում դժգոհ էին դետեկամուտնե-
րի նախկին նախարար Եվ Վարչապե-
տի ներկայիս խորհրդական Գագիկ
Պողոսյանի գործունեությունից։
Նրա նախարար եղած ժամանակ
ծխախոտի մասնանենգության ծա-
վալներն անհամեմատ մեծացել էին։
Եվ ընդհակառակը՝ ողջունում էին
ներկա նախարար Անդրանիկ Սա-
նուկյանի՝ մասնանենգության դեմ
ծեռնարկած լուրջ դայլարը։ «Պա-
րիս Արմենիայում» եւս այն կարծի-
ին էին, որ դետեկամուտների ներկա-
յիս նախարարն առաջինն է, որի ա-
խտանիներն այս հարցում տեսանե-
լի են։ Սակայն երկու ընկերություն-
ների ղեկավարներն էլ գտնում էին,
որ արդյունները կերեւան մի խանի
ամիս հետո, քանզի մասսանենգ ճա-
նաղարհով նախկինում ներկրված
ծխախոտն այսողս թե այնողև դեմք
է սղառվի։ Պետք է նետ նաեւ, որ
մասսանենգությունը կարող է
նոյաստել կամ խոչընդոտել դեռու-
թյունն իր հարկային եւ մասսային

Ծխախոնք ռուկան ինչողեւ nr կա

Հայաստանում ծխախոտի թիզնեսն իր շահութաբերությամբ երկրորդն է համարվում քենցինից հետո: Եվ զարմանալի չէ, որ մինչեւ տեղական ծխախոտի արտադրության վերակայացումը, ծխախոտի ներմուծումը գտնվել է իշխանություններին մոտ կանգնած անձանց եւ կլանների ձեռին: Այդ տարիներին, բնականարար, ռուկայում մրցակցությունը բացակայում էր: Իրավիճակը սկսեց փոխվել 1997 թ. երկրորդ կեսին: Երբ «Հայծխախոտ» արտադրական միավորման տարածում ստեղծվեց «Գրանի տորթակո» հայ-կանադական ընկերությունը: Այն ռուսով գրավեց ներին ռուկայի մեջ մասը եւ լուրջ մրցակից դարձավ ներմուծող ընկերությունների համար: Վերջիններս էլ իրենց հերթին սկսեցին ավելի ճկուն գնային բաղաբականություն վարել: Ծխախոտի տեղական արտադրողի եւ ներմուծողի մրցակցությանը դաշրեարար միջամտում էր դեռությունը՝ փոփոխելով յուրաքանչյուրի համար սահմանված հաստատագրված վճարները: 1999 թ. օգոստոսի 1-ից սահմանվեցին 150 դոլար եւ 100 դոլար վճարները համադատասխանարար ներմուծվող եւ արտադրվող ծխախոտի մեջ արկղի համար: 2000 թ. դրանք դարձան 100 դոլար եւ 80 դոլար: Այսինքն տեղական արտադրողի առավելությունը 50 դոլարից իջավ եւ դարձավ 20 դոլար: Այս փոփոխությունն էլ արտադրողի եւ ներմուծողի փոխհարաբերությունների լարվածության դաշնար ուրագամ:

Դրաչ Ղեմիրճյանն այլ հիմնավորումներ է ներկայացնում: Նա տարօրինակ է համարում այն փաստը, որ տեղական արտադրողը չեր բողոքում հաստատագրված վճարներից այն ժամանակ, երբ դրանց տարբերությունը ընդամենը 5 կամ 8 դոլար էր: Այն ժամանակ տեղական արտադրությունը զարգանում էր եւ մրցակցությունից դուրս մղում ներմուծվող ծխախոտին: 20 դոլարի տարբերությունը, ըստ «Պարիս Արմենիայի» տեսության, լիովին բավարար է տեղական արտադրողին՝ ներմուծողի հանդեղ առավելություն ունենալու համար: Մինչդեռ, երբ 2000 թ.-ի առջիկի 1-ին սահմանվեցին նոր վճարների չափերը, ներմուծողն իջեցրեց իր առշանիք գները, իսկ արտադրողը «որոշ քաներ իջեցրեց, որոց շատ լնչին իջեցրեց, որուն ընդհանրապես չիջեցրեց»:

Առանց Ֆիլսր ծխախոտի համար եւ ներմուծողի, եւ արտադրողի համար սահմանված 32 դոլար վճարը ներմուծողները դրական են համարում: Նրանք նույն են, որ սղառողին ընտելու հնարավորություն է տվում: Դակառակ դեմքում, երբ ներմուծվող առանց Ֆիլսր ծխախոտի Վրա դրված հաստաքրված վճարը բարձր է, ներմուծողը գրկում է ներմուծելու հնարավորությունից, իսկ սղառողին դարտադրվում է զնել տեղականը: Սակայն այս մոտեցումը եւս ընդունելի կլիներ, եթե դարձյալ չի կներած այլ հանգանակներ: Դանցից գլխավորը, ինչպես նշվեց, ներմուծվող ցածրորակ ծխախոտի կողմից էժանության ընորհիկ ներին ուկայում տեղական ծխախոտի դուրսման հնարավորությունն է: Այսինքն՝ այս դեմքում առանց Ֆիլսր տեղական ծխախոտը հայտնվել է առ ավելի դժվար վիճակում, քան Ֆիլսրովը: Բացի տեղական արտադրողի եւ ներմուծողի միջեւ առկա վերոնշյալ եւ ուրիշ հակասություններից, առկա է եւս մեկ վտանգ, որը հակասարարես վնասում է երկու կողմին՝ մասսանենգություն:

աղաբականությամբ: Եթե տեղական սրտադրողը գտնում է, որ 2000 թ. սուրբիլի 1-ից հետո մասսանենգույնուն ավելի մեծ ծավալների հաջապ, աղա «Պարիս Արմենիայում», նոյեմբերի 1-ից հետո դրանք նվազեցին: Սակայն եթե դարձյալ վկանութենք դաշտունական վիճակագությունը, աղա ակնհայտ է դառնում, որ 2000 թ. վիճակը վատրա-ացել է: Այստեղ, իհարկե, բացի աստատագրված վճարների չափեցից, գոյություն ունի նաև սուրբեկ-իկ գործոնը՝ դիտելու մասնաւուների այս պամ այն նախարարի հաջող կամ անհաջող գործունեությունը:

100

Սաբանեսգությունը
վնասում է Ե՛ւ
արտադրողին, Ե՛ւ
ներմուծողին

ԵՎ «Գրանդ տոքակոյում», ԵՒ «Պարիս Արմենիայում» նեցին, որ մասանենգությունը միշտ է եղել է: «Գրանդ տոքակոյում» մեզ ներկայացված տվյալների (դաշտունական) համաձայն, Դայաստանում սղառվող տարեկան ծխախոտի խանակը 5,5 մլրդ հաշիկն է 750 հազար ծխող հաշվարկով: Սակայն այդ թիվն արծանագրվել է ընդամենը մեկ անգամ 1998 թ.-ին: 1999 թ.-ին Դայաստանում, ըստ դաշտունական վիճակագրության, վաճառվել է մոտ 4,5 մլրդ, 2000 թ.՝ 3,2 մլրդ հաշիկ: Այսինքն՝ տարեցարի մասանենգ ճանաղարհով Դայաստան մուտք գործող ծխախոտն ավելացել է, եւ բյուջեն չի ստացել հսկայական գումարներ: Դամաձայն «Գրանդ տոքակոյում» կատարված հաշվարկների, միայն 2000 թ. ըուրց 22 մլն դոլար հարկային մուտքեր լեն եղել մասա-

Սակայն այստեղ նույնողես հարկ է նեԵ մեկ հանգամանք բյութեի մուտքերն ավելացնելը չլիեք է իննանդատակ լինի եւ բավարարի միայն տվյալ դահի անհրաժեշտությանը։ Կառավարությունը նախ եւ առաջ դարձավոր է մտահոգվել երկրի սնտեսության իրական հատկածի զարգացման հարցերով։ Այսինքն՝ նղասի արտադրության խթանմանը, որն աղազայում շատ ավելի եական եկամուտներ եւ կայուն զարգացում կրերի, ին 2000 թ. արձանագրված բյութետային մուտքերի աճը։ Միաժամանակ, Վերսին ցանկանում են ընդգծել, որ անհրաժեշտ է հնարավորինս գերծ մնալ տեղական արտադրողի համար «քերմոցային» դայմաններ ստեղծելուց, ինչը հետազայում կհարվածի հենց նույն արտադրողին, հետեւաբար եւ երկրի սնտեսությանը։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՎՅԱՆ

«Հայութեան ծրագրեան ավելի շատ
հաղափական հռչակագրեա են»

«Մեղ Մարսեղ»-ի բննադատության քիրախը
միայն արժեքորդերի շուկայի մասին օրենքն ու
հանձնաժողովը չեն

Եթե «Սեղ Մարսեղի» ինդեխը որը դեմք է լիսեր «Ա ՏՈՒՆՈՒՐՅԱ ԲԱՐԾՈՒՄԵՏԵՐԻՒՄ ՄԵԿԸ. Կողմնորոշիչը հատկադիմ օսարերկրյա նեղութերի համար. 1-1.5 տարի առաջ միանանակ բացասական էր այսօր... ուղղակի չկա: Ինչուս «Ազգի» հետ գրույցում դարձարանց համանուն խորհրդավական ընկերության տնօրեն Տիգրան Զրաբեյանը. կա ինդեխի հաւաքարկման երկու ձեւ՝ ՊԿՊ-ների եւ կորուրատիկ արժեքորերի ռուկայի: Առաջին դեղորում կարճ գնահատականն այստիսին է. «ՊԿՊ-ների ռուկայում իջել է շահութաբերության մակարդակը. բայց որը 22-23 տոկոսը. չի համադատասխանում Հայաստանի ռիսկայնության մակարդակին»: Լուծում եւս կա որդեսզի ՊԿՊ-ների ռուկան գրավիչ լինի. շահութաբերության մակարդակը 30-32 տոկոս դեմք է լինի: Ինչ վերաբերում է երկրող ինդեխին. «այստեղ ընդհանրադիմ ինդեխի մասին խոսք չի կարող լինել. բանի որ ուղղակի չկա», բանի որ վերջնականադիմ բանդվեց ու կորցրեց իր հեռանկարը «Արժեքորերի ռուկայի կարգավորման մասին» «ապօրինի օրենքի» ընդունումից ու սահմանադրականությունից զուրկ հանձնաժողովի ու «ինքնակարգավորվող» բորսայի ստեղծումից հետո: Բանի որ օրերս S. Զրաբեյանն ասուկիս է տվել այդ հարցի մասին. ստորեւ ներկայացնում ենք մի բանի այլ հարցերի ռուրդ մեկնարաբանությունները. որոնք. ինչուս միշտ հետաքրքիր են որդես դրոֆեսիոնալ. անկախ սնտեսագետի ու մասնագետի կարծիք: Այդ առումով S. Զրաբեյանը հիշեցնում է «Սեղ Մարսեղի» հիմնադիր իր հեռուն Սեղրակ Սեղրակյանին. որի անուն-ազգանուն-հայրանունով էլ կոչվում է ինդեխը:

«Հայաստանը աշխարհի
ներդրումային բարեկում
սոլիտար կես է, այսինքն՝
չկա»

տուսներ ներդրումային հիմնադրամ-ներ (Երկու տարի առաջ ստեղծվեց «Կառիտալ» ներդրումային հիմնադրամը TACIS-ի ֆինանսավորմամբ ու մեռավ), չի կայացել աղահովագրական դաշտը, կան միայն բանկեր՝ իրենց ծիծաղելի կառիտալով:

Թվում է՝ ամեն ինչ կա,
բայց իրականում ոչինչ
չկա

Թվում է, թե Հայաստանում ամեն ինչ կա, բայց իրականում ոչինչ չկա, որովհետեւ չկա ռազմավարություն, չկան դրա ներքո խայլեր: Այսօր ոչ ոք չի կարող ասել, թե 5 տարի հետո Հայաստանն ինչ երկիր կլինի ազրարայի՞ն, թե՝ արդյունաբերական, կարող է այստեղ զարգացած լինել հայրե՞ց, թե՝ լեռնահովային ոլորտը, կարող է լինել բաց լիքերալ առեւտրական երկի՞ր, թե՝ բանկային կենտրոն: Ըստ «Սեղ Մարտի» տնօրենի, այդ «կարող է»-ները չի կարելի բույլ տալ: Բոլոր դրսելեմները, որ Հայաստանում կան տնտեսական, սոցիալական, քաղաքական, տարածաշրջանային եւ այլն, հենց այդ ռազմավարության բացակայությունից է: Այդ է դաժանոր նաեւ, որ սփյուռքը չի տեսնում իրեն այս երկրում: Մինչդեռ երկիրը դեմք է ունենա մի մեծ զլորբալ ծրագիր՝ 25-50 տարվա, ավելի կարճաժամկետ՝ 5 տարվա, հետո՝ 3 տարվա, հետո՝ 1 տարվա, եւ այդ բոլորը մի ընդհանուր ըղբայի առանձին հա-

Այսօր Հայաստանում բաղադրական հոչակագրերից բացի լուրջ տնտեսական զարգացման ռազմավարական ծրագրեր չլինելու արդեն ցավոյի հրականութեամ է ու լևանա-

Ընդհանապես, ըստ S. Զրբացյանի, այն, ինչ արվում է սնտեսական բնագավառում, անկատ միջոցառումների ու խայլերի մի ըղթա է։ Օրինակ, հայտարարում են ակնկալվող ներդրումային նախագծերի, 1700-ամյակից սղասվող մուտքերի, 40 հազար աշխատանքերի բաղադրական հոչակագրերի մասին, դրանից հետո նայում են բյուջեին ու տեսնում, որ այդ հայտարարություններից ոչ մեկն առաջոլված չէ բյուջեում։ Այս ամենից հետո «Սեդ Սարսեղի» ենթադրությունը մեկն է։ «Վերոհիշյալ սխալների մի մասի դասճառը դիետանիզմն է, մի մասը՝ անգրագիտությունը, մի մասին էլ, չնայած բարի ցանկություններին, ինչ-որ ուժեղ են խանգարում, եւ արդյունում Դայատանի զարգացումը շատ էլլեկտիկ բնույթ է կրում»։

